

viselo nad Nandetovo posteljo, nje usta pa zašepčejo tiho molitev.

Uboga mati! Ni imela več moči in poguma, da bi se bojevala z izprijenim sinom. Vedela je, da ne z lepim, ne z grdim, ne s prošnjami, ne s solzami ne bo opravila več pri njem. Samo od Boga je še pričakovala njegovo izpreobrnjenje. Zatorej ni nehala moliti in upati.

Med potoma v župnijo zagleda Nande dva finančna stražnika. Že ko ju je zapazil izdaleka, zadregeta po vsem životu. Hitro se obrne in stopi na stransko stezico, ki je vodila na polje, da bi mu ne bilo treba ju srečati. Šele ko sta se vojaka izgubila izpred njegovih očij, stopi zopet na cesto.

„Strahopetec sem!“ zasmeje se potem polglasno: „kaj vesta ona dva za ukradenih dvajset goldinarjev!“

Nesrečni Nande! Ali se nisi mogel iz teh uric v strahu in mukah prebitih prepričati, da je slaba vest najtežje in najtrje breme, katero more nositi človek?

Da ono jutro Nande ni z lahkim srcem stopil v župnišče, kdo ne bi tega verjel? Potuhnjen je hodil sem in tje, opravlja svoje vsakdanje delo, ker danes si ni upal nikomur pogledati v obraz. A zanj se tudi ni zmenil nihče. Neža mu je naročila delo, katero naj opravi na vrtu, ker gospod župnik je šel za rana v dobro uro oddaljeno vas, kjer bode imel s tamošnjim gospodom bilje in ga torej ne bo nazaj pred večerom. — Potem gre zopet hitro

v kuhinjo, od koder se ni prikazala do večera, ker so imeli oni dan pranje.

Nande začne dihati prosteje; saj nihče niti ne misli na denar!

Njegovo delo na vrtu je bilo ravno hodniku nasproti. Poželjivo zre večkrat nanj; vrata so bila še široma odprta, kakor jih je bil on zapustil po noči. Na trti je visel kos njegovega srajčnega rokava. Hitro pobere kos cunj, zameži z očmi, misleč si natihoma: „Nocoj te bom menda zopet jahal, preljuba moja trta!“

Neki „pst — pst“ in prisiljeno pomenljivo kašljanje ga vzdrami iz premišljevanja. Obrne se in zagleda onkraj vrtnega plota kuštravo Mihčevo glavo.

Nande se mu približa.

„Ali si nocoj kaj dosegel?“ vpraša tovariš s tihim glasom.

„Nič; ni mi bilo mogoče; hodnikova vrata so bila zaklenjena, pes je silno lajal, nevarnost je bila velika: moram prežati na ugoden trenutek, da me ne zasačijo“, nalaže se Nande.

„A podvizati se moraš, dokler bo denar še tu“, nasvetuje Mihec. — Hoče še nekaj pristaviti; a hitro jo pobriše naprej, ker so ljudje prihajali po cesti.

Nande se namuzne in pravi sam pri sebi:

„Pametno sem ravnal. Kaj je Mihcu treba vedeti za vsak krajcar, katerega tako krvavo pridobim? Primaruha, on uživa od mojega denarja več nego jaz, a skrbi in nevarnosti pre-stajem samo jaz.“

(Dalje.)

Ženin kos.

Sedi na veji črni kos,
Otožen nič ne poje;
In suče klun in viha nos,
Premišlja stanje svoje.

„Pomlad je tu, družice ni,
Ženiti se bo treba;
Kje boljša druga se dobi,
Ne znam, uboga beba.“

Že dvakrat drugo sem dobil
Pri našem črnem rodu,
Mladiče dvakrat sem valil,
Pa niso mi po godu.

Saj oče vsak, ki kaj umé,
Za to se prizadeva,
Da sin zna več kot oče vé,
Da hčerka lepše peva.

Roditelj vsak, če ni lenuh,
Življenje zboljša deci,
Da deca slajši ima kruh,
Da v čedni je obleci.

Mladič moj vsak je bore kos;
Res žolte dam jim klune,
A vsak je v črni suknji, bos,
Ubira iste strune.

Drugje dobiti drugo čem
Med rodom plemenitim,
Dobiti si zaslugo čem
Z zaródom ukovitim.“

Kos dvigne krila, snubit gré
Leteč z visoke hoje,
K sosedu pride do vežé,
Kjer pisane so šoje:

„Sosedovi, jaz ženim se,
Kar dajte mi nevesto!
Za doto nič ne menim se,
Da le dobim si zvesto.“

„O kaj si zmisliš, črni kos,
Mi smo gosposki ptiči;
Ti pa preprost si, črn in bos,
Ti ženi se z vrabčiči!“

Kos stresne perje, odleti
Med dolgorepe srake;
Tu snubstvo svoje ponovi,
Pa čuje spet jednake:

„Naš plemeniti sračji rod
Da ženil bi se s kosi —?
Sirota kos je, ni gospod,
Le črno suknjo nosi.“

Kos išče druge še drugod
Pri detalu, pri žolni:
A kosa smešijo povsod
Napuha ptiči polni.

In kos oplete cel okraj,
Po drugi povprašuje;
Ko vrne se v domači gaj,
Tu slavca peti čuje.

Gre k njemu: „Slavec, kaj povem:
Že dolgo iščem druge,
A sosed slednji mi je nem,
Stori mi ne usluge.

Že plete gnezdo slednji ptič,
In že valijo mlade:
Jedino jaz sem še samič,
Da združim se, ni nade.

Daj hčer mi svojo, kume ti,
Da jedno vsaj dosežem;
Če plemenite ni krvi,
Vsaj pevce boljše zležem!“

„Za plemstvo nisi, sosed moj,
Ne zate šoje, srake;
Sicer ne bo pel zarod tvoj,
Potomci bodo spake.

Zelena suknja zate ni,
Ne bele, sive baže,
Kos bodi črn in bos, kot ti,
In poj, kar Stvarnik kaže.

Ne plemenit je pevec tak,
Ki išče plemstva v krvi,
Ker plemič, kos, je pevec vsak,
In pevec — plemič prvi.

Domá se ženi, sosed moj,
V domačem črnem rodu!
Kot oče te učil, zapoj,
In vsem bo to po godu!“

Na hojo sivo kos zleti,
Zažvižga in zapoje:
Družica brž se mu zglesi:
Odpoje z veje svoje.

Zdaj plete gnezdo črni par
In si udano služi,
Ker pametna je slednja stvar,
Ki s svojimi se druží.

Anton Hribar.

Črtice z avstrijskega juga.

(Piše dr. Jos. Marinko.)

(Dalje.)

Da preveč ne dolgočasim čitatelja z opisovanjem mesta, stopiva v okolico sarajevsko, da se nekoliko razvedriva. Neko popoldne sem jo krenil z dvema duhovnikoma in s stavbarjem Štajercem Holcem k župniku v Sarajevskem polju. Peljali smo se s konjsko železnico do kolodvora, potem pa z železnico do postaje Ilidže prav mimo „Stupa“ sredi Sarajevskega polja, kjer nas je župnik Venhuda že zagledal ter nas prijazno pozdravljaj.

Pot je bila prijetna. Od Ilidža smo hodili kakih 25 minut nazaj ob železnici proti Sarajevu in bili smo v „Stupu“, kjer nas je z odkritosrčnim veseljem in hrvaško gostoljubnostjo sprejel župnik Franjo Venhuda. Ta obisk mi je ostal v posebno dragem spominu, ker sem tu videl, kaj stori katoliška navdušenost in apostolska gorečnost.

Gospod Venhuda je bil prej nadbiskupski tajnik v Sarajevu. Prišel je v Bosno iz moravske Hane, da pomaga sorodnim si Jugoslovanom. Nadbiskup je spoznal brž njegovo nadarjenost in gorečnost za čast božjo, njegovo neumorno delavnost in železno značajnost. Poplašal ga je. Pa kako? Imenoval ga je župnikom novoustanovljeni župi v Sarajevskem polju. Bilo je plačilo, katero bi bil marsikdo odklonil z nevoljo.

Župnija „Stup“ v Sarajevskem polju, kakor se zove, ločila se je od sarajevske. Razteza se blizo do hercegovske meje nad 30 km daleč,

vendar šteje le nekako 1000 katoličanov, drugi na tem velikem prostoru so ali razkolniki ali pa mohamedani. Ko je dobila župnika, ni imela še nobene župnijske cerkve; le neka razdrapana kočja je stala sredi Sarajevskega polja, ki je bila pa tako mala, da je krila med službo božjo samo duhovnika, ako je bil dež, narod pa je molil Najvišjega pod milim nebom. Za župnika je bil zgotovljen samo hlev, župnišče je bilo sicer že pod streho, ali ni imelo niti oken niti vrat. V tako siromaštvo je prišel meseca grudna v trdi zimi mladi župnik.

Ali trdno zaupajoč v Boga in njegovo pomoč se je lotil dela. Sklenil je, da napravi tu središče novi župniji. Najprej je zgradil iz desak kakih 12 do 15 metrov dolgo cerkev; pokril jo je istotako z deskami, posadil na streho križ — in cerkev je bila narejena. V tej cerkvi je obhajal prvič rojstvo Gospodovo — kakor je dejal — z večjo pobožnostjo, kakor bi je bil v sarajevski stolnici.

Pa kje je prebival župnik, dokler se ni dovršilo župnišče? V hlevu, in tudi nadbiskupa je sprejel v hlevu, ko je došel prvič v Stup. Marsikom bi bilo srce upalo, zakaj ubožni narod ni mogel dati skoro nič, toda mladi mož se ni dal oplašiti. Prihitela sta mu v pomoč oče in mati iz Morave in ga podprla z novci, sam pa je prosil in dajal — in sedaj ima popolnoma dogotovljeno župnišče pa tudi zidano cerkev, ki je za Bosno velika in lepa. Ko smo jo ogledovali, slikali so jo, sicer preprosto a vkusno.